

Public art pályázat 2009.

Dunaújváros

Dózsa Mozi előtti tér

Balázs Mariann

Telefonfülke

Labirintus

Koncepció / műleírás

Három nagy méretű munkát terveztem a pályázatra. Ezek közül a dunaujvárosi Dózsa Mozi előtti térre a Telefonfülkét és a Labirintust képzeltem el. A három kompozíció együtt is megjelenhetne valamelyik téren. Kiegészítenék egymást, de szorosan nem tartoznak össze, ezért az elrendezésre vonatkozó terveimet a helyszín adottságainak megfelelően próbáltam kialakítani. Egyébként a Telefonfülke és a Labirintus külön-külön is felállíthatók.

Egyforma anyagokból és technikával valósíthatók meg: vízálló OSB lemezekből, és fémvázakból épülnének fel, a tetejüket plexilap fedné. Megjelenésük hasonló lenne: dobozszerű formák, melyek falaiból mozdulatban lévő emberi figurák életnagyságú sziluetteit vágták ki. Olyan installációk, melyekbe a lyukakon keresztül bemehetnek az emberek, ha hajlandóak bekapcsolódni a szobor által diktált játékba, és felveszik az ábrázolt testhelyzeteket. A „Te itt áll” pályázati cím jegyében a sziluettek nagyobb része álló, kisebb része guggoló alakok után készült.

Azt szeretném, hogy a nézők fizikai jelenlétükben kerüljenek interakcióba a kompozíciókkal. Szobrok és épületek elhelyezésénél, megépítésénél az egyik legfontosabb tényező, amit figyelembe kell venni, az, hogy miként illeszkednek környezetükbe a térelemek. Ha felveszi a szemlélő azokat a mozdulatokat, melyeket a kivágott sziluettek sugallnak, akkor be tud lépni a boxok belső tereibe, ugyanúgy a szobor részévé válik, ahogy az a környezetbe próbál beilleszkedni. A három munka hasonló alapkonceptióra épül, de más-más témáról, problémáról szól, ezért mindegyik tartalmaz olyan elemet is, ami a többiben nem jelenik meg.

Eszembe jutott tervezés közben, hogy a kitöltetlen lemezfelületek könnyen graffitisek prédájává válhatnak, és ez ronthatná az installációk megjelenését. A graffitik manapság is gyakran felborzolják a városi emberek nyugodt kedélyállapotát, mivel mindenhol találkozunk velük, és sokszor olyan falakon jelennek meg, melyek befestéséhez senki sem adott engedélyt. A közvélemény szerint rongáló tevékenység, bűncselekmény a graffiti-fújás. Kevesekben azért felmerül a gondolat, hogy jóra is használható, és lehetőséget adnak az utca piktorainak, hogy legális formában fejezzék ki magukat. Ilyenkor a polgárok is másképp ítélik meg műveiket. Nekem is hasonló a tervem, részben ezért tartom a projekthez megfelelő anyagnak az OSB-t. Felkerestem graffitiseket, és levelezést folytattam velük. Néhányan közülük szívesen együttműködnének a boxok kifestésében. Úgy gondolom, fokozná a vizuális élményt, és figyelemfelkeltőbb lenne, ha a kompozíciók falai nem maradnának üresen, hanem előre megtervezett, a témákhoz és a formákhoz valamilyen módon kapcsolódó színes festmények jelennének meg rajtuk a graffiti nyelvén. Így a szoborba bekerülő emberek, nem csak a téri, hanem képi elemek részeivé is válnának.

Phonebox:

Gyakran találkozunk telefonfülkékkel a városok legkülönbözőbb pontjain. Ezek mindig üresen állnak, szinte sosem használja őket senki. Mint valamiféle időkapszulák maradtak ránk a mobil előtti világból. Idejétmúltak, egy régi kor emléket őrzik, amelyre már egyre kevesebben emlékeznek: Milyen volt a világ mielőtt megérkezett a mobiltelefon? Tervem egy utcai telefonfülkék emlékére szánt mű koncepciója. 230cm magas, 90cm szélességű és hosszúságú hasáb OSB lemezekből. A doboz három falából telefonáló figurák életnagyságú sziluettjei lennének kivágva. A negyedik fal belső oldalára egy „telefondoboz” kerülne, mely a valóságban megszokottakhoz képest eltérő módon működik: telefonálásra nem alkalmas, a telefonkagyló helyén is csak kivágott lyuk van. Ez valójában hangszóróként funkcionálna: egy olyan szerkezet kerülne bele, ami bizonyos időközönként telefoncsengésre emlékeztető hangot tud produkálni. Célja, hogy az elhagyatott telefonfülke felhívja magára a figyelmet, becsalogassa a járókelőket. A fülke falaira itt is témába vágó graffitik kerülnének.

Labirintus:

A legnagyobb tervezett kompozíció a háromból. 225cm magas, 250cm széles és 375cm hosszú. Külső oldalán kevesebb a kivágott sziluett, és több az üresen hagyott fal azért, hogy ne lehessen olyan egyszerűen megtalálni a kiutat, és nagyobb meglepetéssel szolgáljon a belső, növelje az emberek felfedezési vágyát. A nagyobb felületek a graffitiseknek is több lehetőséget adnának a kibontakozásra. A kompozíció belső tere kilenc részre van osztva. A kívülről nem látható válaszfalakkól is különböző mozdulatokban álló emberi alakok körvonalai vannak kivágva. Ez a néző interakcióra való hajlamát is jobban igénybe veszi. Számolok azzal az alapvető emberi kíváncsisággal, ami sokakat arra késztet, hogy ha valahova be szabad nézni (pl. épülő metróállomások OSB-falain kivágott arcok ezt a célt szolgálják), akkor alaposan szemügyre vegye, mi van ott. Sőt ha be is lehet menni, remélem azt is megteszik.